UNGA KLARA

Sveriges nationella scen för barn och unga

Pedagogiskt material

Sammanställt av Elin Unnerman och Gunhild Aubert Opdal, 2011
Bearbetat av Julian Vigil, 2019

Innehållsförteckning

Om det pedagogiska materialet 3

Inför ert teaterbesök 4

Mindmap 4

Samtal om identitet 4

Efter er teaterupplevelse 6

Övningar 7

Namnlek 7

Skaka hand 8

Spegelbilden 8

Runda 9

Vilken scen kommer du ihåg? 9

Alter Egon – statyövning 10

Intervju med Erik Uddenberg och Gustav Deinoff 12

Om pjäsen 14

Skapande skola 15

Om Unga Klara 16

Litteraturtips 17

Om det pedagogiska materialet

Detta material riktar sig till pedagoger som har varit eller skall gå på föreställningen *De jag egentligen är.* Det är vår avsikt att du ska se detta material som en inspiration, där du kan välja de delar som fungerar bra för er. Detta pedagogiska material innehåller också förslag på för– och efterarbete, kopplat till er teaterupplevelse, som ni kan arbeta utifrån. Materialet vill, genom övningar och frågeställningar, stimulera barnen till att plocka fram sina egna berättelser och identifikationsgestalter. Genom att träna sig i att möta och hantera livets frågor tillsammans kan man få syn på sig själv och på andra ur nya perspektiv. Detta material vill inspirera er i den träningen.

Materialet är uppdelat i två delar:
Del 1 - Övningar
Här hittar du diskussionsmaterial och övningar som du och din klass kan arbeta med.

Del 2 – Om föreställningen
Här finns en intervju med föreställningens regissör, Gustav Deinoff och författare, Erik Uddenberg. Dessutom hittar ni här information om föreställningen, om Unga Klara samt förslag på Skapande skolaprojekt med Unga Klara, samt några litteraturtips

Vi hoppas att ni skall finna materialet inspirerande och skulle bli väldigt glada om ni ville ge oss feedback på hur ni upplevt det.

Både ris och ros är välkommet!

Skriv till: julian@ungaklara.se
Bästa hälsningar,
Julian Vigil
Pedagog, Unga Klara

Inför ert teaterbesök

De jag egentligen är kommer att spelas i ert klassrum. NI kommer att sitta i en ring på stolar och skådespelarna kommer att spela inne i ringen. Det är två skådespelare med i föreställningen.

Mindmap

Syfte: Att se vad barnen tänker och tycker om teater. Samt vad de har för förväntningar inför föreställningen.
Detta behövs: Penna, svarta/vita tavlan eller ett stort papper.

Gör såhär:

1. Skriv TEATER mitt på vita/svarta tavlan.
2. Fråga barnen vad de tycker teater är.
3. Skriv det barnen säger runt om ordet TEATER.

Samtala om vad ni skrivit på tavlan.

Förslag på frågor:

- Fråga barnen om de har sett någon teaterföreställning förut och hur de upplevde det.
- Fråga också om de har några förväntningar på föreställningen som ni ska se.
- Förklara att det är en föreställning som spelas i ert klassrum.

Ni har nu tillsammans skapat en gemensam bild av vad teater kan vara. De som inte hade tidigare sett teater har nu fått en inblick i andras erfarenheter och ni har nu en gemensamt kunnat prata om elevernas förväntningar och förhoppningar inför teaterupplevelsen.

Samtal om identitet

Syfte: Att börja fundera på vad identitet är.
Detta behövs: Penna, svarta/vita tavlan eller ett stort papper.

Identitet kan vara knepigt att beskriva. Snabbt förklarat är identitet ”den du är”. Det är när man går vidare och börjar fundera på vem man verkligen är

som det kan bli svårt. Det är så många faktorer som gör dig till just du. Det handlar om vänner, samhället, skolan, uppväxten...
Barn i 9–12år är mitt inne i sitt identitetsskapande. Det är utmärkt att pausa verkligheten en stund, titta på föreställningen och prata om hur det känns efteråt. Vissa känner massvis, andra känner ingenting (säger de i alla fall).

Gör såhär:

1. Samtala om vad identitet är och hur man blir den man är. Skriv gärna på tavlan.
2. Prata fritt eller använd frågeställningarna nedan.

Förslag på frågor:

- Vad är identitet?
- Vad gör dig till den du är?
- Kan man förändras? Hur då?
- På vilket sätt blir du påverkad av andra? När är det bra och när är det dåligt?
- Kan man vara olika personer? Tex en person i skolan och en annan hemma hos sin familj?

Efter er teaterupplevelse

Innan ni börjar arbeta med de olika delarna i detta material kan det vara bra att göra en minnesrunda och eftersamtal där eleverna får beskriva och dela sina olika tolkningar av teaterupplevelsen.

Gör såhär:

Sätt er i en ring och låt alla i turordning få möjlighet att uttrycka sig om vad de minns från föreställningen. Se nedan exempel på frågor som du som pedagog kan ställa:

- Vilken scen har fastnat? Varför var det just den scenen som utmärkte sig/ fastnade hos dig?
- Varför heter föreställningen *De jag egentligen är*, tror du?
- Vad handlar föreställningen om för dig?
- Tänkte du/kände du något speciellt när du såg föreställningen?

Uppgift!

Ge eleverna i uppgift att skriva om det de minns från föreställningen, sätt gärna på lugn musik i rummet när de gör uppgiften. Om ni vill, skicka gärna in elevernas texter till mig. Vi skulle bli så glada av att få ta del av detta!

Övningar

Tänk på övningarna som följer som en handledning. Inte som en regelbok. Plocka bland övningarna som ni vill eller gör dem i den ordning de står i. Ni är fria att ändra och modifiera övningarna som det passar er.

Rita bilder – *Vem är jag?*

Det här är en uppgift ni kan göra göra både före eller och föreställningen.

Syfte: Barnen får tänka kring vilka de är eller vilka de skulle vilja vara och vad som gör dem till egna personligheter.
Detta behövs: Penna, papper och någonting att färglägga med (tex kritor, tuschpennor, akvarellfärg)

Gör såhär:

1. Be barnen rita och måla var sin bild som visar vem de är.
2. Sätt upp bilderna som en konstutställning.

   Tips: Om någon behöver fler instruktioner så kan du be barnet fundera kring sina egenskaper, utseende, saker han/hon tycker om, intressen mm.

Namnlek

Det finns många varianter på namnlekar. Här är några förslag som ni kan använda.

Gör såhär:
Sätt er i ring och låt varje elev…

- …säga sitt namn och något de tycker om att göra.
- …säga sitt namn och namnet på en person som de beundrar.
- …säga sitt namn och det namn de önskade att de hette istället för sitt riktiga.
- …säga sitt namn och en superkraft de önskade att de hade.

Skaka hand

Syfte: En rolig övning, där barnen kan prova hur det skulle kunna kännas att vara någon annan för en kort stund.
Detta behövs: Ett rum där alla får plats att gå runt och röra på sig.

Gör såhär:

1. Sprid ut eleverna i rummet
2. De skall nu hälsa på varandra genom att skaka hand och säga sitt namn till den de hälsar på.
3. När de hälsat på varandra tar de över den andra elevens namn och går sedan vidare till en ny kamrat och hälsar nu på denne.
4. De hälsar nu på den nya kamraten och byter namn även med hen. Leken håller på ända till att eleven återfått sitt riktiga namn.
5. De elever som återfått sitt riktiga namn ställer sig vid sidan om och leken är tar slut när alla har återfått sina riktiga namn.

Tips!
Istället för att använda sitt riktiga namn, så kan ni prova att byta ut detta och istället använda namnet på en idol eller en karaktär från exempelvis en film eller ett spel.

Spegelbilden

Syfte: En kul övning där ni kan träna att se andra och bli sedd.
Detta behövs: ---

Gör såhär:

1. Be eleverna sprida sig i rummet och hitta en plats som känns bra för dem där de ställer sig.
2. Förklara för eleverna att detta är en övning som sker i tysthet. Sätt gärna på lugn musik i bakgrunden.
3. Be eleverna, att där de står, hitta någon av sina kamrater som de försöker vara en spegelbild av. Instruera dem att titta på hur den andra står, dess ansiktsuttryck.
4. Be de hitta en ny person att vara spegelbild åt.
5. Prata om hur det kändes att vara spegelbild/ att se någon annan vara din spegelbild.

Runda

Syfte: Alla får komma till tals och säga sin åsikt.
Detta behövs: Penna, svarta/vita tavlan eller ett stort papper.

Gör såhär:

1. Låt varje barn få säga en sak de tänkte på under föreställningen. Vad som helst. Skriv allt på tavlan/pappret.
2. Samtala om det som står på tavlan/pappret. Prata fritt eller använda frågeställningarna nedan.

Förslag på frågor:

- Var det någonting i föreställningen som du tyckte speciellt mycket om? Vad var det som gjorde att du tyckte om det?
- Var det någonting i föreställningen som du inte förstod? Vad? Fundera tillsammans på det som eleverna inte har förstått.

Låt alla få säga sin åsikt utan att någon annan kommenterar. Berätta för barnen att det inte finns rätt eller fel i deras åsikter kring föreställningen. Det är en konstupplevelse och man kan tolka en konstupplevelse på många olika sätt.

Vilken scen kommer du ihåg?

Syfte: Att prata om vad som hände i föreställningen och vad barnen tycker om det.
Saker: Penna, papper.
Hur man gör: Låt barnen arbeta i grupper och tolka scener som de kommer ihåg.

Välj ett av följande alternativ för att göra grupperingarna:

1. Låt barnen säga vilka scener de kommer ihåg och gruppera dem därefter.
2. Dela in barnen i grupper och låt dem i grupperna prata ihop sig om en scen som de vill arbeta med.
3. Skriv scenerna här nedan på A4–papper och placera ut papperna i rummet. Be barnen ställa sig vid den lapp som representerar den scen de gillade bäst. De som står vid samma lapp bildar en grupp.

Exempel på scener att arbeta med:

- **Zlatan hälsar på**
  (Zlatan hälsar på ett barn)

- **Fiskesajten på nätet (Ove 55)**
  (Barnet som låtsas att det är en 55–årig man för att fråga frågor om flugfiske på ett community[1] på nätet)

[1] Community = mötesplats på nätet

- **Drömmen som blev sann: om att ha vänner**
  (Barnet som har haft en dröm som blev sann. Barnet hade inga vänner men drömde att det hade det. När familjen flyttade fick barnet vänner.)

- **Flykten**

Låt grupperna prata om vad som händer i scenen. Låt grupperna göra var sin staty om sin scen. Visa statyerna för varandra. Prata om vad statyerna visar.

Hur man gör statyer
En staty är en stillbild. De som ska vara med i statyn positionerar sig så att allas kroppar tillsammans skapar en tydlig bild av det önskade motivet. Statyer kan självklart bestå av bara en människa.

Alter Egon - statyövning

Syfte: att få gestalta sina tankar.
Saker: –––

Hur man gör: Be barnen tänka på följande:
”Har du någon gång låtsats att du var någon annan? I så fall vem?”
Låt barnen göra en staty av sitt fantasi–jag.

Tips 1: De som ska göra statyn kan tänka att de är ett fotografi.

Tips 2: För vissa kanske detta är en läskig övning. De kanske inte vill tala om eller visa vem de låtsats eller fantiserar om att de är. Be dem gestalta någon som de beundrar.

Illustration: Suzanne Osten

Intervju med Erik Uddenberg och Gustav Deinoff

Varför är det viktigt att pjäsen spelas?
Gustav: För det första är det alltid viktigt att teater spelas. Speciellt ute på skolor där man möter många av dem som inte har hittat till teatern av olika anledningar. Just den här pjäsen är viktig för att den handlar om viktiga ämnen. I texten och genom övningar så säger vi till barnen att det är okej att vara allt det man är och allt man vill vara.
Erik: Förhoppningsvis ger vi barnen självförtroende i sina fantasier, och ger dem möjlighet att reflektera över hur olika och stort livet är. Och en upplevelse av att vara så delaktig i en föreställning.

Är det någonting annat som ni tycker att de som ska se föreställningen ska veta? Erik: Att det inte är en klassisk historia. Det är två personer som berättar många olika historier.
G**ustav:** Man kan också veta om att publiken kommer att delta i föreställningen. Skådespelarna gör lekar och övningar med publiken. Men det är kravlöst och lekfullt.

Vad är det för historia som berättas?
Gustav: Enkelt beskrivet så är det en historia om två tolvåringar som berättar om sina alter egon.

Vad är det för tema pjäsen tar upp?
Gustav: Föreställningen kretsar kring identitet. Men det finns fler ämnen som tas upp. Fantasi är ett.
Erik: Berättande och lek har också en stor del i föreställningen.

Varför skrevs pjäsen?
Erik: Jag skrev pjäsen för att jag blev fascinerad av temat identitet. Jag funderade kring alter egon och vem man är. Jag tänkte mycket på vilka alter egon man har i den åldern... när man är nio till tretton. Och så undrade jag om man kan arbeta med ett tema som identitet på en teater. Och hur man i så fall ska göra det?

Vad hade du för inspiration när du skrev pjäsen?
Erik: Jag intervjuade skådespelarna om vad de hade för fantasifigurer och

gestalter när de var yngre. Och så använde jag egna minnen från den åldern. Sen hade jag också barnkultur som inspiration: filmer, böcker, Maria Gripe, X–men och Spindelmannen. Inte för att allt syns så tydligt i pjäsen, men det har varit inspiration.

Vad hade du för inspiration till uppsättningen av pjäsen?
Gustav: Jag tänkte på möjliga identiteter som man kan ha. Och den lekfullhet som alla identiteter ger. Och så ville jag att barnen som ser föreställningen ska få känna att de är med. De ska känna att de är involverade i föreställningen genom bra teaterberättande och lekar och övningar.

Illustration: Suzanne Osten

Om pjäsen

De jag egentligen är

Urpremiär november 2011
Nypremiär 14 maj 2019

Medverkande
Yarien Rodriguez
Parwin Hoseinia
Klas Lagerlund
Rita Lemivaara
Nina Rashid

Produktion
Av
Erik Uddenberg
Regi
Gustav Deinoff
Scenografi & kostym
Jenny Kronberg

Ljuddesign
Kalle Bäccman
Ljusdesign
Johan Sundén
Grafisk form
Studio Parasto Backman
Research
Clara Norman

De jag egentligen är kretsar kring frågan om identitet- vilka vi är och vill vara.

Som barn letar man efter någon att vara.

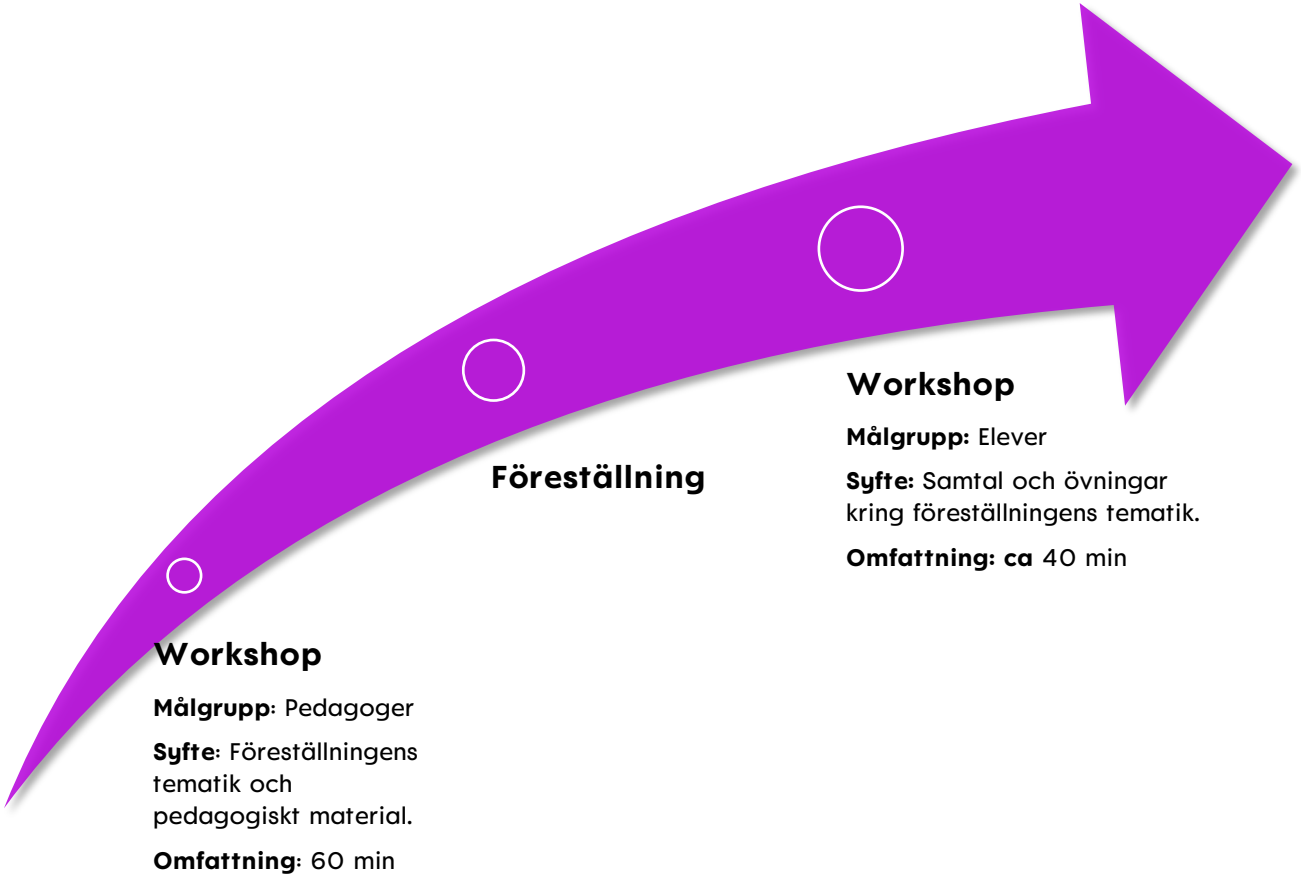
Som vuxen söker man efter vem man egentligen är.
Men det finns många att vara.
Många att leta efter.

Texten är byggd kring berättelser om de karaktärer från böcker, film, serier och verklighet som vi ibland fantiserat att vi är.
Vad gör drömmarna om oss själva med oss?

De jag egentligen är handlar om alla dem vi också kan vara när vi verkligen är oss själva. Spelas i klassrum med integrerad teaterworkshop.

Skapande skola

Unga Klara finns tillgängliga för er och erbjuder Skapande skola–projekt i form av ett paket som innehåller workshops för både elever och pedagoger. Er teaterupplevelse på Unga Klara är då en del av projektet. Skapande skola–projektet kan se ut som exemplet nedan, men utformas tillsammans med er, utifrån de förutsättningar som finns på just er förskola.

För frågor om Skapande skola maila till: julian@ungaklara.se

Om Unga Klara

Unga Klara grundades 1975 av Suzanne Osten och har sedan starten varit en världsledande teater i barns och ungas tjänst, där livets svåra och komplexa frågor lyfts fram genom konsten. Unga Klara vill spela teater om det viktigaste, för de allra viktigaste.

2014 tillträdde Farnaz Arbabi och Gustav Deinoff som konstnärliga ledare för Unga Klara och sedan januari 2018 är Unga Klara Sveriges första nationella scen för barn och unga.

Med utgångspunkt i den självklara inställningen att en ung publik har rätt till samma höga konstnärliga kvalitet som en vuxen och att en bäst bejakar livet genom att tala sanning om dess komplexitet, har Unga Klara försökt undersöka vad teater kan vara. Unga Klara har gett sig på de svåra ämnena, men också den lustfyllda formen, försökt att kombinera det tunga med det lätta, forskat, ifrågasatt och prövat på publiken. Unga Klara arbetar normkritiskt, feministiskt och antirasistiskt för mångfald, jämlikhet och människors lika värde.

Litteraturtips

Den lekande Människan, Lars–Erik Berg, Studentlitteratur

Det sokratiska samtalet, Ann S Philgren, Studentlitteratur

Samtal med barn och ungdomar – Erfarenheter från arbetet på BRIS, Petter Iwarsson, Gothia Förlag

I gränslandet mellan scen och publik, nycklar till teater –med drama som metod, Jeanette Roos Sjöberg, Dalateatern

Mina meningar, Suzanne Osten, Gidlunds Förlag

Tordyveln flyger i skymningen, Maria Gripe, Bonnier Carlsen

Filmer

Avatar

X-men

BRIS, Barnens rätt i samhället: www.bris.se